

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 marca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział II Cywilny - Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Beata Woźniak

Sędziowie: Rafał Kubiak

Anna Kulczewska-Garcia

po rozpoznaniu w dniu 23 marca 2021 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa małoletnich W. S. i S. S. reprezentowanych przez matkę A. U.

przeciwko Ł. S.

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Trzciance

z dnia 7 października 2020 roku

sygn. akt III RC 270/19

1. **oddala apelację,**

2. **zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 1800 zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.**

Rafał Kubiak Beata Woźniak Anna Kulczewska-Garcia

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Trzciance w sprawie o podwyższenie alimentów:

1. **zasądził od pozwanego Ł. S. na rzecz małoletniego W. S. alimenty w kwotach:**

a. **po 950 (dziewięćset pięćdziesiąt) złotych miesięcznie, w okresie od 8 listopada 2019 r. do sierpnia 2020 r.**

b. **po 1,350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) złotych miesięcznie od września 2020 r.,**

płatne do rąk matki powoda A. U., do 15. dnia każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku opóźnienia w płatności, począwszy od dnia 8 listopada 2019 r. i to w miejsce alimentów ustalonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 17 grudnia 2018 r., sygn. III RC 257/18,

2. zasądził od pozwanego Ł. S. na rzecz małoletniej S. S. alimenty w kwocie po 1.100 (jeden tysiąc sto) złotych miesięcznie, płatne do rąk matki powoda A. U., do 15. dnia każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku opóźnienia w płatności, poczynwszy od dnia 8 listopada 2019 r. i to w miejsce alimentów ustalonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 8 września 2017 r., sygn. III RC 185/17,

3. oddalił powództwo w pozostałym zakresie,

4. nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Trzciance kwotę 1.000 zł tytułem opłaty sądowej, od uiszczenia której powodowie byli ustawowo zwolnieni,

5. kosztami postępowania obciążył powodów w 37%, a pozwanego w 63 % i z tego tytułu zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 2.217,31 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

6. wyrokowi w punkcie 1. i 2. nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Z rozstrzygnięciami zawartymi w punktach 1,2,4 i 5 nie zgodził się pozwany, wnosząc apelację i zarzucając zaskarżonemu w tym zakresie wyrokowi:

- naruszenie przepisu prawa materialnego art. 138 k.r.o. w zw. z art. 135 § 1 k.r.o. poprzez bezzasadne przyjęcie, iż w niniejszej sprawie nastąpiła zmiana stosunków w zakresie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionych do alimentacji oraz w zakresie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji,

- naruszenie prawa procesowego art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów a w konsekwencji :

- niesłusznym i dowolnym uznaniu, iż miesięczny koszt utrzymania małoletnich W. S. wynosi 2000 zł (dwa tysiące złotych) zaś małoletniej S. S. koszt taki wynosi 1550 zł (tysiąc pięćset pięćdziesiąt złotych) przy braku konkretnych dowodów w tym zakresie,

- niesłusznym i dowolnym uznaniu, iż usprawiedliwione potrzeby małoletnich dzieci od ostatniego orzekania o alimentach (8 września 2017r. dot. mał. S. S. w wieku 5 lat) , (17 grudnia 2018r. dot. mał. W. S. w wieku 2 lat) wzrosły kilkakrotnie,

- błędnej i dowolnej ocenie zeznań pozwanego w zakresie ponoszonych przez niego kosztów swojego utrzymania i osiągniętych dochodów,

- błędnej i dowolnej ocenie zeznań matki powodów, uznania jej zeznań za w większości wiarygodne w sytuacji jednoznacznego stwierdzenia, iż ma ona tendencje do zawyżania kosztów utrzymania i nie potrafi w sposób przekonujący wyjaśnić skąd bierze środki bieżące na utrzymanie dzieci.

Mając powyższe na uwadze apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez podwyższenie renty alimentacyjnej od pozwanego na rzecz małoletniego W. S. ustalonej Wyrokiem Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 17 grudnia 2018r. w sprawie III RC 257/18 z kwoty po 300 zł miesięcznie do kwoty po 500zł miesięcznie zaś na rzecz małoletniej S. S. o podwyższenie alimentów ustalonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 8 września 2017r w sprawie III RC 185/17 z kwoty po 500 zł miesięcznie do kwoty 700 zł miesięcznie płatnych na dotychczasowych warunkach oraz zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania za I i II instancję , w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. Ewentualnie pozwany wniósł o uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację małoletni powódowie wnieśli o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych, w ty kosztów zastępstwa procesowego w II instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne ustalenia faktyczne oraz prawne poczynione przez Sąd Rejonowy, czyniąc je integralną częścią niniejszego uzasadnienia.

Podstawę prawną do zmiany już ustalonego świadczenia alimentacyjnego stanowi przepis art. 138 k.r.o. Przepis ten należy do kategorii słusznościowych, określanych jako *clausulae rebus sic stantibus*, których zastosowanie prowadzi do zmiany treści (przedmiotu) i podmiotów zobowiązania alimentacyjnego albo nawet do ustalenia jego wygaśnięcia, wobec tego, iż jego wykonanie w poprzedniej treści nie zaspokoiłoby roszczenia uprawnionego albo mogłoby doprowadzić do nadmiernego obciążenia jednego zobowiązanego poprzez nadmierną wysokość świadczeń alimentacyjnych przekraczających jego możliwości, o których mowa w art. 135 k.r.o.

W sprawie o zmianę świadczenia alimentacyjnego, badaniu przez Sąd podlega zatem czy sytuacja majątkowa, zarobkowa i rodzinna strony obciążonej obowiązkiem alimentacyjnym oraz uprawnionej do otrzymywania świadczenia alimentacyjnego, uległa zmianie, po skonkretyzowaniu obowiązku alimentacyjnego. Zmiana ta może nastąpić w szczególności przez zwiększenie lub zmniejszenie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego bądź zmniejszenie lub zwiększenie możliwości zarobkowych zobowiązanego.

W uzasadnieniu uchwały z dnia 10.05.1977 r. (sygn. akt III CZP 26/77, OSN CP 1977/12/231) Sąd Najwyższy podkreślił, że swoistą cechą obowiązku alimentacyjnego jest to, iż obowiązek ten ma na celu zaspokojenie bieżących potrzeb uprawnionego. Potrzeby uprawnionego mają charakter konsumpcyjny i dotyczą m.in. zapewnienia mieszkania, odzieży, wyżywienia. Warto zaznaczyć, iż obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dziecka stanowi przy tym konkretyzację ogólnego obowiązku rodzicielskiego określonego w art. 96 zd. 2 k.r.o., w myśl którego rodzice obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka. Obowiązek ten nie jest ograniczony żadnym sztywnym terminem (np. uzyskaniem pełnoletniości).

Wobec powyższego Sąd Rejonowy zobowiązany był w niniejszym postępowaniu porównać sytuację stron w dacie ostatniej modyfikacji obowiązku alimentacyjnego z obecnymi usprawiedliwionymi potrzebami uprawnionego oraz możliwościami majątkowymi oraz zarobkowymi zobowiązanego.

Argumentacja pozwanego przedstawiona w apelacji w głównej mierze stanowiła jedynie polemikę z prawidłowymi rozważaniami i wywodami Sądu I instancji. Odnosząc się do poszczególnych zarzutów, należy podkreślić, że Sąd Rejonowy słusznie doszedł do przekonania, iż w niniejszej sprawie nastąpiła zmiana okoliczności umożliwiająca wydanie orzeczenia w przedmiocie podwyższenia obowiązku alimentacyjnego pozwanego wobec małoletnich dzieci. Jak wynika z analizy akt sprawy poprzednio deklarowane przez matkę małoletnich usprawiedliwione koszty ich utrzymania aktualnie nie są wystarczające na zaspokojenie bieżących potrzeb dzieci. Koszty uwzględnione przez Sąd I instancji nie odbiegają przy tym od przyjmowanych w innych sprawach tego rodzaju i są zgodne z doświadczeniem życiowym. Sam zatem fakt, iż możliwości zarobkowe pozwanego nie wzrosły od ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów nie stanowi podstawy do uznania, że podwyższenie świadczenia jest niezasadne. Zgodnie z podzielanym przez Sąd Okręgowy poglądem rodzice winni się dzielić z dziećmi każdym, najmniejszym nawet dochodem (szerz. T. Domińczyk, „Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy z komentarzem” pod red. K. Piaseckiego, W-wa 2002). Zatem skoro wzrosły ich usprawiedliwione potrzeby, to rodzice powinni czynić wszystko aby sprostać obowiązkowi utrzymania małoletnich. Ponadto niezasadny jest zarzut dotyczący naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 233 § 1 k.p.c. Sąd I instancji prawidłowo ustalił miesięczne, niezbędne koszty utrzymania małoletnich powodów w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy. Błędne są twierdzenia apelującego dotyczące braku dowodów w

zakresie miesięcznych kosztów utrzymania małoletnich. Ustalenia w tym zakresie zostały poczynione w oparciu o przedłożone dokumenty oraz zeznania matki powodów, która dotychczas jako jedyna wypełniała obowiązek alimentacyjny poprzez osobiste starania i opiekę nad dziećmi. Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił zeznania pozwanego w zakresie ponoszonych przez niego kosztów swojego utrzymania i osiągniętych dochodów. Pozwany w niniejszej sprawie nie wykazał aby deklarowane przez niego dochody stanowiły jego jedyne źródło utrzymania i wynosiły 1.300 euro netto miesięcznie. Należy podkreślić, że w sprawach alimentacyjnych kluczowe znaczenie mają nie tyle rzeczywiście osiągnięte/wykazywane dochody co same możliwości zarobkowe pozwanego. Biorąc pod uwagę jakość jego życia i kwoty jakie przeznacza na swoje utrzymanie, również w ocenie Sądu Okręgowego stać go nałożenie alimentów z kwocie zdecydowanie wyższej niż poprzednio orzeczona. Wskazanie przez Sąd Rejonowy w treści uzasadnienia, iż matka małoletnich powodów ma tendencje do zawyżania kosztów utrzymania dzieci, pozostaje bez znaczenia w niniejszej sprawie albowiem Sąd Rejonowy dokonał weryfikacji uzasadnionych potrzeb małoletnich i uwzględnił żądanie powodów jedynie w części.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w punkcie I. i oddalił apelację jako niezasadną.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c. obciążając nimi pozwanego jako przegrywającego postępowanie apelacyjne. Wysokość kosztów ustalono w oparciu o § 2 ust. 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 265).

Rafał Kubiak Beata Woźniak Anna Kulczewska-Garcia
